

ՎԷ ՍԱՐԲԷՅԻ ՀԱՄԻ ԵՒՎՄԻ ՂԱԶԻՐԱ ՏԵՐ

30 արա

ԻՅՄԵՆԻ ԿՐԴՈՒ ՕՂՈՆՈՒՐ 8—7

ԱԶԱՏ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

(36-4)

Գննեմք ուրեմն պաշտպան—
գրութիւնը զոր Անգղիոյ նման
երկրներու համար ապագային
մեզ պահանջն թուրքականացոյ հա-
մար խիստ օգտակար կը համարէ
Տ. Յօդուածագիրը ։

Պաշտպանողականութիւնն զը-
րութիւնն մ'է որով տեղական ար-
տադրիչը կարգիւրի օտար վա-
ճառաւորներէն, զէթ չափով
մը միայն, փոխարէն ունենալով
միայն տեղական վաճառատներին-
ըտ այս դրութեան մէն մի բեր-
քի մէջ կը նկատուի ոչ թէ իւր
սպառողներուն օգտակարութիւնն,
այլ արտադրողին համար իւր ու-
նեցած օգտակարութիւնն ։ Արդ-
իւն հարցնեմք Տ. Մկրտչին թէ ինչ
պիտի ըլլար ժողովրդեան վիճակը
եթէ պաշտպանողականութիւնն
իւր յետին պատճառներէն հասցնէ
հինգ, այսինքն երբ օտար բերքերն
բոլորովին արգիւտէին ներմուծ-
ուելէ ։ Այս պարագային մէջ օ-
չինչ հատուցում չպիտի գործէինք
գուրուր և հետեւեալ որչինչ չպի-
տի արտադրանքները, Անգլիոյ օտա-
րականը պիտի գայր թիչ մը ժա-
մանակ գնել մեզմէ քանի մը ի-
րեր իւր դրամով, Սակայն այն
ատեն դրամը պիտի զերծար մեր
մէջ և կորսնցներ իւր յաղթը, կամ
այլապէս խօսելով, մեր բերքը պի-
տի սուղնար և ոչինչ պիտի կար-
նայինք, վաճառելով Սակայն ահա
նորմալ միայն արգիւտը ունի իւր
դառնալից հետեւեալ արտա-
ծութեան անկարելիութիւնն, իւ-
այս պատճառաւ է որ և ոչ մի
նպատակարար հասոցած է
պաշտպանողականութիւնն մինչ
իւր այս անտիպանքին ։

Տ. Մկրտչին անհաղթն սխալ մը
կը գործէ կարծելով թէ արտա-
դրողը միայն ինքնակար է ժողո-
վրդը քանիկեցականութիւնն, միայնեա-
լ անհաղթաւոր մըցումը պատճառ
է թէ սպառիչներու հարստու-
նան Բայց քանիկեցականացոյ յար-
յոգութեամբ իւր իւր առջեւ
եւ առած է ժողովրդեան մի-
ն արտադրի մասը, որոց հա-
մար մասնաւոր հոգ և մեծ հա-
ւերութիւն ցոյց կը տայ, սակայն
աւելորդ է լսել թէ այն օրինակ
շարքական և տնտեսագիտա-
կան խնդիրներով զբաղուող ժա-
մանակ ժողովրդեան միայն սպա-
ռիչ մասին տեսական տեսլի պէտք
է քննել և լուծել խնդիրն ։

Գործայ Տ. Մկրտչին երբ կը
տեսնէ թէ օտար ապրանքներ ա-
ւելի աճած գնով այսինքն առա-
ւել նուազ իրականութեամբ կըր-
նան այսօր ստացուող ժողովրդեան
և կառարկէ թէ ժողովրդեան
արտադրիչ մասը դառնալից կը
ներքին իրաւ յար վիճակին ։ Չմեծ
կարծելի թէ Տ. Յօդուածագիրը
անգիտանայ որ սպառիչը ժողո-
վրդեան մեծամասնութիւնն և
արտադրիչը նորա մի փոքր մասն
կը կազմեն, որով կը հարցնեմ ի-
րեն թէ ի՞նչ իրաւամբ կրնան զո-
հուի մեծ մասին չափերն փոքր մա-
սին չահեղորդել մինչ անհաղթաւոր
կըն, այս վերջիններն պէտք էր զո-
հուէին առաջինը, երբ մասնաւոր
այն մեծամասնութեան շահը կը
չուած է քաշերէր ըստ իւրեան
կարգին, այն արհեստներն որ օժ-
ուած են ի բնէ տեղական զո-
րութիւններով և դուրսութիւննե-
րով ։ Տ. Յօդուածագիրը լաւ կը-
նէք անշուշտ բացատրել հիշելի թէ
ինչ կրնան միջոցաւ մասնակի, այդ
պարագայը լեցնելու համար պիտի
քննեմք թէ ինչ է սա ։

Մրցումը բացակայութիւնն է
ամենայն ճշմանց, ազատութիւն
մ'է որով գործաւորը կարող է
ընտրել այն արհեստը զոր նախա-
պառն կը համարէ ։ Արդ վերց-
նել այս ազատութիւնն կործանե-
ն այն դուրսութիւնն որով մարդ
կը բաղդատէ, կը դատէ, կընտրէ
և կը գործէ, կուրացնէ և միտ-
քը, կաշկանդել մտածութիւնն
պատանել զմարդ ։ Ահաբայն
մը հանդէս պիտի ամենաբարեւ

թեան վերջնական որ կը մերժէ
զմրցումը երբ բերք մը կրնայի,
տեղեւոյ կամ օ և է պատճառաւ
աւելի առատօրէն և դուրսութեամբ
յառաջ կը գայ երկրի մը մէջ քան
մի ուրիշի, արդասաւոր երկրի բը-
նակիչը կազմուեն միւս երկրի բը-
նակիչներն մի ծանր աշխատանքէ
որոց փոխարէն բնականաբար մի
նոյն կերպիւ կը պատասխանեն և
սորա ։ Ուրեմն օտար մրցումն օգ-
տակար է նոյն իսկ պարտեալ
երկրի բնակիչաց և փոխադրածա-
բար ։ Այսպիսով օտար երկրին
այդ գործութիւնն են որք փոխա-
րին ժողովրդեան, Արգիւտը աշխա-
տութեանց այս փոխադրած ազատ
վարձատրութիւնն, կործանել է
ընդհանուր մարդոց բարեկեցու-
թիւնն ։

Ինչպէս որ կը տեսնուի ազատ-
փոխանակութիւն և մրցում
զուգահեռաբար յառաջ կընթա-
նան ։ Արդ չպիտի վարանելք եր-
բեք քաղաք թէ սխալ է այն գա-
ղափար որ կը կարծէ ինչպէս Տ.
Մկրտչին թէ թուրքիոյ դրամական
տագնապը ազատ փոխանակաւոր
թեան մի հետեւանք է ։ Սա ան-
կարելի է ընդունել, քանզի մեր-
ցումը օգտակար է իս ոչ թէ զիս-
տակար, որովհետեւ մրցումն է որ
յաջողաբար հասարակաց հրա-
յոգութեան կը հանէ ամենամեծ
զներով այն ամեն բաներն զորա-
քան թեթեւեմը մասնաւոր գաւառաց
միայն յատկացուցած է ։

Իսկ ես կսեմք, թուրքիոյ ար-
հեստական մասին ունեցած ստոր-
նութիւնն է պատճառ նորա այս
տագնապից վիճակին, որովհետեւ
նա ազատփոխանակութիւնն հե-
ռի ժողովրդեան մը զբաղանքու-
թիւնն պատճառել է, կամքէ մա-
սամբ նորա աղէտը, վաճառի էթ-
ն ժողովրդը քաղական հարստու-
նէ արտադրի աճած բերքը գնելու,
չպիտի կարենայ անշուշտ գնել և
ներքին որ համեմատաբար շատ
աւելի սուղ է ։

Արդարեւ մեծ զարմանք կազդէ
ինձ այն հակադրական սնդը-
բունք զոր Տ. Մկրտչին ճակատա-
բաց կը հուշակէ անեղով թէ մէն
մի անհատ վրէ փափաքի որ անձ,
նեակն անկախութիւնն և որչափ
կարելի է նուազ կարօտութիւնն
ունենայ իւր բարեկամին օգնու-
թեանը ։ Մեր ընդդիմաբանը ի-
րապէս կը խօսի պէտք է ան-
պատճառ տրամաբան հետեւեալ
կերպիւ ։

— Վնաս է և դժուարութիւն
մէն մի անհատի համար հայեցի
օտարի օգնութիւնն զոր նոյն օտա-
րը կարող է տալ կամ մերժել ըստ
կամայ ։

Բայց զիտք և դժուարութիւնը
որքան ընկճուին բարեկեցութիւնն
այնքան կը բարելաւի ։

Արդ գործեմք նաև մեր օտա-
րին ըրածներն անկէց պէտք չու-
նենալու համար ալ լաւ (որ է ըսել
բացառապէս ի դժուարութիւն
ներն մեր ըով լաւագոյն վիճակ
մ'ընծայելու համար մեր բարե-
կեցութեան) ։

Այս տրամաբանութեան սխալն
յայտնապէս կը խօսի ։

Արդարեւ ընկերական վիճակին
մէջ մէն մի անհատ միւսոյն գոր-
ծակցութեամբ պէտք է ապրի և
աշխատութեան բաժանման օ-
րէնքն որ արդի ընկերութեան
բարեկեցութեան մի օգտակար
պայման է, բաւական կը հաստա-
տէ սոյն սկզբան օգտակարու-
թիւնը ։

Գալով այն մասին յորում Տ.
յօդուածագիրը ազգաց յանձ-
նը թողու կառավարութեան
հոգածութեանը և կը պահանջէ
թէ ինչ որ արտադրի է ժողովուր-
դը չգնէ քանի, այնու թէ ներքին
գործը օտարին զբաղանք կըրթայ
կը պատասխանեմք թէ կառավա-
րութեան իրաւունքն գուրուր է
ժողովրդեան առեւտրին մէջ միտ

նել, և թէ ժողովուրդը իւր իրա-
կան շահերը ճանչելու կարողու-
թիւնն ունի առանց կարօտու-
թիւններնալու կառավարութեան
անկողնութեան, և թէ՛ եթէ՛ այդ-
բերքը աւելի աճան կրնայ երեւ-
տեղային կլիմային ներքեւ, ժողո-
վրդը ի վաղուց արտադրած
պիտի լինէր զայն երբ կառավա-
րութիւնը և ոչ իսկ այդ մասին
մտածած էր, և եթէ արտադրած
չէր իսկ՝ պէտք է կրէ իւր անա-
խատեութեան հետեւանքներն
առանց այս մասին կառավարու-
թեան բռնի և հակաընկերական
վարմունքներն կարեւորութիւն և
ազդեցութիւն մեծանալու ։ Իսկ
եթէ այդ բերքը անհրաժեշտ կլի-
մայէն չէր կրնար քաշալուրել,
յայնժամ կառավարութեան բոլոր
գործը ապարդիւն և ֆիասակար
կըլլար ։

Չայս դիրքաւ ըմբռնելու հա-
մար պէտք է որ երկու խօսքը
սեւ ժողովրդեան դէպ ի յառա-
ջագիտութիւն և հաւատարմութիւն
ունեցած միտման վրայ, քիչ ա-
ւել տեսնենք թէ ինչպէս տնտե-
սագիտական ընդհանրապէս ա-
մէն երեւոյթ (ֆէնօմ) նոյնպէս և ի
մասնաւոր մրցման օրէնքն կը
ձգտուի ի հաւատարմութիւն վիճա-
կաց, քանի որ բնական և ոչ մի
առեւտրութիւնն ոչ մի հանձա-
րեղ եղանակ, և ոչ մին այն
գործեաց որոց միջոցաւ այս ե-
ղանակներն գործ կը գործին, չեն
կրնար մնալ արտադրիչներու ըով
որքան սորա կը մնան իւր այն
քանի որ բնական օրինաց անփո-
փոխելի զօրութեամբ արդիւնք-
ներն կը միտին լինի հասարակաց
և քան այն տարբերութիւնն որ կը
ձրիատար և հետեւաբար ամէն
մարդկանց մի հաւասար ժառան-
գութիւն ։ յայտնի է թէ ժողով-
րդեան աղքատագոյն մասն է այն
որ ամենէն աւելի յարեւելան օ-
գուտ կառուու ընկերական տըն-
տեսագիտութեան օրինաց այս
հիմնադիր տրամադրութիւնն Ու-
րեմն ընկերական օրինաց մէջ կայ-
ն յառաջդիմական մի իրական մի-
տում դէպ ի հաւատարմութեան, թէ՛
պէտք այնքան զանազալ որ հաշիւ-
կարելի է նշմարել զայն նոյն իսկ
բաղդատելով երկու հետեւոր
դարեր ։

Տնտեսագիտական սոյն տար-
րիկայ յօդուածին մէջ կը կար-
դաւնան ստ անցքը թէ (Տէրու-
թեան մը պարտքն է ընկի ար-
հեստներն սնուցանել և քաշալե-
րել օտար մրցմանց դէմ՝ բարձր
տուրքերով դժուարացնելով սոցա
ներմուծումը) ։

Բայց տեսնենք թէ ի՞նչ պիտի
պատահէր յայնժամ, պաշտպան-
դրութեան մը օտարաց հետ վա-
ճառականութեան ազատութիւնն
զգալով պիտի վճռուէր միանգամ
օրինակի համար ցորենի և ոչ իսկ
հատիկ մը ներմուծութիւն մերեկին,
ընդ մէջ արդ կալուածատեարը և
ոչ-կալուածատեարը եղած յա-
րաբերութիւնը այլ և ոչ չպիտի
կարգադրուէին ԱՊՊՈՐՏՈՒՄԵՆ
միջոցաւ ։ որովհետեւ այս վերջինը
ո իւր միջոց մը չպիտի կարենային
ունենալ առաջին յաւակնու-
թիւններն զգալու ։ այսպիսի մի
միջոց պիտի ձգէր կառավարու-
թիւնը տղիտութեան և բարեա-
րոտական զարհուրելի քաղաքի մէջ
'ի սկզբան օր պաշտպան դրու-
թիւնն կը վերցնէ արհեստաւորաց
վրայէն թէ ազատութիւնն գոր-
ծելու և թէ ազատութիւնն ընտ-
րելու ։ Չանց կ'առնեմք առտ պա-
տակարելի այն առեւտրութեանց
զորս Տ. Մկրտչին մէջ կը բերէ 'ի
մասին մի քանի արհեստից ան-
քան ։ Սակայն պէտք է գիտնալ
թէ երբ օտար արհեստաւորը լա-
ւագոյն և աւելի աճան յառաջ կը
բերին մի բերք քան մեր երկրի
մէջ մեր յատուկ գործաւորը, օտ-
ար կը մնասեն անշուշտ ինչպէս

այն 5000ի չափ ոստայնակներ
և չգիտեմ որքան պայտարներ
որոց վրայօք անքան փափկապր-
տութեամբ կը խօսի յարգոյ յօդ-
ուածագիրը ։ Բայց ո՞վ կ'որոշէ
երեւակայել վարկեան մը թէ այդ-
անձինք, որք զիստեցին և կոր-
ծանեցան օտար միջոց առաջը,
այժմ բոլորովին անգործ անփոյթ
ու ծայր պիտի մնան և մեռնին
սովորով ։ դժուարին չէ գտնել
թէ այս անձինք իրենց խղճուկ
վիճակն դարմանելու համար, և
կամ կ'առաջարկութիւնը այս տե-
սակ անձանց վիճակը բարեփոխու-
համար պէտք է ձգէ քանոնք ա-
զատ գործել այն արհեստ ուսմ-
նեցնել, պիտի օտարան մորքը առ-
կուկիւններն ։ որով սորա իրենց
կարգին մրցելով օտարաց հետ
այն բանի մէջ յորում կարող են
ընկալանալ քաղաքացիք ուրիշ
ամէնքը, պիտի օտարան մորքը առ-
միջոք մի նախանձնի վիճակ ։

Ազատ-փոխանակութիւնն ու-
րեմն թող կը տայ ազգաց ինու-
միմանց փոխադարձ պէտքերն,
ստիւթացնելով նոցա ընթացքն
դէպ ի յառաջագիտութիւն և ազա-
տութիւն ։ Գնանք մարդկութիւնը
յառաջագէտ է ի բնէ և ոչ յե-
տաձեռն, և միջոցով ոչ թէ բարե-
միտ ունեց կարծածին համեմատ,
կը գործէ անհաւատարմութեան
չաւղին մէջ, այլ ընդհակառակն
ամեն ԱՐՀԵՍՏԱԿԱՆ (ֆէնօմ) ան-
հաւատարմութիւն հետեւանք
է մրցման բացաղայութեանը ։ և
ինչպէս կընէ Յրեւելիք Պաթիւի
եթէ մեծն լաւաւ և մի բարեւոր միջ-
եղած անընդունաւ առեւտրի խոր-
է քան այն տարբերութիւնն որ կը
կենայ Միացեալ-Նահանգաց նա-
խագահ և պարզ գործաւորի մը
մէջ, պատճառն այն է որ մը-
ցումը (կամ պատմութիւն) ճնշում
միտով մէջ բոլորովին ներհան
և Ամերիկայի մէջ ։

Առաւառականութեան ազատու-
թիւն, ժողովրդոց նաղատ յարա-
բերութիւնը, իրաց, մարդը և
զգաղայութեան ազատ շրջա-
ծութիւն, անձինք անհատի ա-
զատութիւնն ի մասին գործածե-
լու իւր աշխատութեան պտուղն,
օրինաց առջեւ ամենուն հաւասար
ըլլալն, ազգաց փոխադարձ հա-
մարաշխութեամբ ապահովեալ
խաղաղութիւն մը ընդհանուր,
դուրանագիտութեան ձեռքն լըլ-
ուած մարդկային գործերն ։ դա-
ղափարաց ձուլումն և հետեւաբար
ժողովրդական դաղափարին յա-
ռաջագէտ միտութիւնը, ահա ինչ
որ կարող է ազգ մը հարստացնել
և ողևորել, անհատիկ գործ ինչ
կը հասկնամք ազատ-փոխանա-
կութիւն ըսելով ։

Բայց եթէ երբեք մեր բարեխ-
նամ կառավարութիւնը իւր ժո-
ղովրդեան բարեք մ'ընելու յու-
սով ազատ-փոխանակութեան տեղ
ընտրել պաշտպան-դրութիւնն,
առեւտր օգուտ քաղելու միջոցադ-
ստացուած հաղթաւոր փորձա-
նութիւններէ, յայնժամ, հակա-
ռակ Տ. Մկրտչին կարծեաց, ժո-
ղովրդեան ամենահաւատարմ
մասնութիւնն պիտի դատապար-
տուի յետին աստիճանի աղքա-
տութեան, հարստութեան աղ-
բւրներն պիտի ցամբին, և մեր
ցաւալի կացութիւնն ազատելու
տեղինանք առանց լրջութեամբ
մտածելու անհիմն և ապօրէն դը-
րութիւններ ընդունելով ։ Ի մեծ
զարմացումն պաշտպանողականաց
պիտի տեսնենք թէ մեր ազատ
կամքն հետեւանք ենք բարեկե-
ցութեան և օտարութեան ընտ-
րելու ։ Չանց կ'առնեմք առտ պա-
տակարելի այն առեւտրութեանց
զորս Տ. Մկրտչին մէջ կը բերէ 'ի
մասին մի քանի արհեստից ան-
քան ։ Սակայն պէտք է գիտնալ
թէ երբ օտար արհեստաւորը լա-
ւագոյն և աւելի աճան յառաջ կը
բերին մի բերք քան մեր երկրի
մէջ մեր յատուկ գործաւորը, օտ-
ար կը մնասեն անշուշտ ինչպէս

ԳՐԵՍՈՐԻՍՏԱՐԸ
ՈՒՍՈՒՆԸ ԹԵՐԻՃԻՄԱՆԸ
ՄԵՍԵՂԻՍԻ
Պապը Ալեքին գոնօցուար հազ-
գնատ արկիւնէ գարար վերսկի ու-
սուկու թէրիֆաթիւն տարի մէկը
թարափնտան կէշն բաղար իրթե-
կիւնի Պապը Ալեքի թէպիմ օրուան
միթթաւու իւլմէյա նօմանըն սու-
րէթը միթթեթէմէսիտի ։

Տէրաւատէթ 19 դեկտ. 81

Նազըր Բաշա հազրէթլէրի,
Պապը Ալի թարափնտան սեպտ.
24 թարիխիւն վիլայաթա կէօն-
տերիլէն, վէ ենէպի գօնօցուա-
ր իւն մէմալիքը Շահանէտէ սե-
յահաթ իթմէթ իւղըն պուլունան
սէֆիրէր հազգընտա պուլունան
պէօյն իթթիլազ օլունանագ ու-
սուլը թէրիֆաթիւն տարի օլան
թիւրեթէ պիւր թահրաթըր ու-
մուլիլէնի սուրէթի իւն մէթուֆ
զաթըր ասրֆանէլէրիլն մէթու-
պըն հոկտ. 11տէ սիւզ իթմիմ ։

Բէզլալը գաթըր ասրֆանէլէրիլն
տէն իսպէպիւն իւլգուլ կէօրիւն-
կիւմ թահրիւթըր ումուլիլէի
մէթըրիլէնի իւն միթթեթէմէսիտի
տարի սիւզ իլլէտիմ ։
Սաթթիլէն սուրէթի պէտեան իտե-
րիմ քի, թահրիւթըր ումուլիլէի
մէթըրիլէն միւրէթիլի ահեթա-
մըն բէթ չղու մէրի իւլ ինրա օ-
լան ասոհանէլէրէ վէ գօնօցուա-
լարա վէ ատաթա մուղալի տիւր ։
Պիւնպըրի Պապը Ալիլին իտապէ-
խօտ իթթիլազ իթմիլ օլունալը թէ-
տապիւր մէթըրիլէն իտապիւթա
գաթի իտմէթէլէրիտէն, սեպտ. 24
թարիլիլ թահրիւթըր ումուլիլ-
լէրիլն ահեթաթըր ինրա օլունաթա-
մաթ իւղըն, իւլգուլ գաթըրալ միթթ-
թէթէլէն, էլմուլիլըր միւլգուլըն
իթաթըն հիմէթ պուլունանըր
թէթըր չղու իթթիլազ գաթըրալ
իթմէթ մէթպուրիլէրիլն պու-
լունաթըր օլունաթա իթմէթիլ
չիւրէթիլ եթթ արը քի, հիւլիլմէ-
թը Սէնիլէ՝ մէմալիքը Շահանէտէ
մէմուրիլը Օսմանիլէնի սիւֆէ-
րա վէ հա մէմուրիլէն ստիլէի
ենէպիլիլ իւն ճարի օլան միւնա-
սէպթիլէն չիւլիլէն գաթար
ինրա իթմիլիլ նիլգամիթըր թէթ-
րար ինրայէ պաշտաւարագ, չիմ-
տիլէ գաթար ինրա օլունաթա ու-
սուլը թէրիֆաթիլ հազգընտա
սուրէթը մէթըրիլէն պիւր թա-
տալիլ իթթիլազ հոսուլէ կէթիլմէթ
իւլգուլ Պապը Ալի իւն թահրիլէի
քի Պապը Ալի իւն թահրիլէի քի
քիտէ հիւլիլմէթըր մէթպուլմէթ
պիւր մէթպուլիլէլ վէրմէսիլէն գա-
տար հալը հազըրն մուհաֆազալ
իլլէն թէտապիւր լաղընէ իթթի-
լազ իտեթէթ տիւր ։

ՅԻՐԵՆԻՍ ԹԱՃԵՐԸ
ՄԻԻՃԻՎԷՂԷՐԱԹԸ
Յրանսա թաճըր գրալիլնէ վէ
հիւլմուրաթընա մախուս օլան
միւրէթիլէրաթըր ֆիւրուլիլիլ
էմանըր հալըրիլն ումուր իտա-
րիլէ վէ նաֆիլայա սարթըր հազ-
գընտէ մէթիլըր մէթպուլմէթ
սիմ օլունան լաթէհալը թէտգի-
գէ մէմուր գօմիսիթն ։ Յրանսա
մալիլէն նէգաթիլ մալիլէլէրիլն
տէն պիլիլնտէ մահֆուդ օլան մէթ-
թիւր միւրէթիլէրաթըր մուլիլէն իլ-
լէմիլ տիւր ։

Բարիկ կաղէթալարներն վէր-
տիլէրիլ մալիլմաթն նաղալէն,
զիւր օլունան մալիլէնտէ հեթիլ ի-
տիլն վէ Յրանսա հիւլմուրաթ-
ընա մախուս օլան զիւլըրմէթ
էյեալմէթընա Յրանսա գաթալար-
նա սարիլ հիւլմուրաթն թարափն-
տան իհտա օլունան վէ 200.000
ֆրանք գըլմէթիլնտէ պուլունան
մուրասա Նիլանլար իւլ 14հիլի
լուի նամ Յրանսա գաթըրալ չէ-
զպիլ պէլլէրիլնտէ պիլիլիլն իհ-
տա իլլէտիլի 3000 ֆրանք գըլ-
մէթիլնտէ պիւր սաթթ, վէ էլմա
թալըրալ սէնաթիլըրն, հէնուլ
Յրանսա չէօթիլէլէրաթըր պաշ-
լաղըր զէմանտէ Յրանսա սէնա-

աթըրալար թարափնտան իլ-
լէնիլ, վէ բէթ գըլմէթիլ թաշ-
լար իւն թէթիլէն գըլըմըր 60-80
պիւր ֆրանք գըլմէթիլնտէ պիւր
պըր

• 33 • 15,000 , 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 84

Մուրադ բաշա մահալլէսինտէ Շա.

1. 2000-2001

the medium of the day

Վիեննա, 22 Դեկտ.	Փո,	89-58
Ահո, Ժողով	Գրիմի պլանում	51-20
Բուսիշի չմեծագույնի	Գարգան քաղաքի	3-02

[illegible]

ԵՎԲՈՒՆ ՊՐՈՍՏԱՆ		ԳԱՒԱԾ ՊՐՈՍՏԱՆ	
Օտորա 22 Դեկտ.		Եզմ ուս. տիւն աղ. դար 15 05	
Ենկել. էսնամը Ինկ. Լիր.	39 7/16	Պաւ ապանա = շըսը	14-29
Օսմ. էսնամը աշըկոր	15-7	Խոթիգ. 63 (Մաթ. Թե.) 6 1/2 ֆ.	30-
» » դարանտը	15-8	» 65 » 6 1/2 ֆ.	30-
Խոթիգը 65	17-	» 69 (Բեռն.) 6	75-
» 66	15-1/2	» 72 (Գոն տը Խրէկոր)	28-
» 71	71-	» 73 6 1/2 ֆ.	70
» 72	26-1/2	Բաւէր շըսը Թէք 3	59
» 75	14-	Արեւ Թայիգի	09-
Օսմանը պանդար	22-1/2	Տէքոր	2
Մարդ առըստը իսթիւ Երաւ	70 1/2	Հապազ Երեմ	-
» իսթիւսը	91-3/4		
Բաւաթ իսթիգը Գր.	87-		
Գաւաթի Բարի 3 ալ Գաւաթ	-		
Պարիգ. : 22 Դեկտ.		ՊԱՆԳԱ ԱՆԻՍՈՒՆԱՐԷ	
Պարսկ. Լ. Ե. 3 1/2 ֆ.	85 75	Գրեթե Ժէնըրալ	7-04
» » 5 դարանտը	115-97	Սաւանդի պանդար	11-16
Օսմ. էսնամը աշըկոր	12-	Սաւեթե Ժէնըրալ	8 50
» » դարանտը	15-37	Թարսիւս	5-70
Խոթիգը 65 ֆ.	90		
» 69	78		
» 73	70-		
Մարդ ֆոտի Ժաթ Երաւ	555 75		
Գրեթե Լիւնը	905-		
Օսմանը պանդար	810-		
Բաւէր շըսը Թէք	62 50		
Խոթիգ էսնամը	80 50		
Գաւաթի Լանար 3 ալ Գաւաթ	25-22		
Պէլէնա 22 Դեկտ.		ԱԳՇԷԼԻԻՆ ԺԵՏԱԲԷ	
Ահիւ.	գործիչ	Օսմ. իրար 100 Գրաւան	12. ֆ.
Բաւէր շըսը Թէք	28-50	Պէյա Ժէնըրալ Թարքը	107 35
		Մէթաթ	204 20
		Մէթաթ	208 10
		Արթըր	126-10
		Պարսկ.	820-
		Պայա	360-
		Պէլիւր Լեռն	110-15
		Յարսիւս Թարսիւս	87-57
		Փայ.	39-56
		Փայիկը Բարսիւս	51-50
		Գարգաթ Գայաթի	3-62